

El Campus Extens de la UIB

La Universitat de les Illes Balears (UIB) porta a terme un ambiciós projecte d'universitat a distància a través d'Internet. És el Campus Extens, dins dels programes del qual s'hi troba l'oferta de postgraus.

Les Illes Balears són un país discontinu geogràficament. Aquesta és una evidència que pot semblar del tot sobrerera. Però no ho és. No es tracta, només, de la famosa insularitat que afecta negativament les Balears en el seu conjunt. Sinó del que s'anomena la *dobla insularitat* que pateixen Menorca, Formentera i Eivissa respecte a Mallorca. És a dir, la dificultat d'accedir a serveis que són físicament a Mallorca. El problema mai no s'havia resolt. La UIB té seu a Palma. Al continent no passa res si l'universitari resideix a un centenar de quilòmetres del centre educatiu. A Balears, viure fora de Mallorca és un problema considerable. És fàcil entendre, doncs, que de la necessitat, la UIB n'hagi fet virtut, i en aquest context naixia, ja fa cinc anys, el Campus Extens, com un projecte ambiciós que no se sabia ben bé com seria acollit i que un quinquenni després és un èxit de servei i d'alumnat.

Campus Extens. L'actual equip directiu de la UIB, encapçalat pel rector Llorenç Huguet des de juliol de 1995, va assumir el repte de convertir veritablement la UIB en la universitat pròpia de tots els balears, indistintament de l'illa de residència. Com? A través del programa anomenat Campus Extens. L'ensenyament a distància a través d'Internet.

Pràcticament tot just iniciat el seu mandat, l'equip directiu es posà a la feina. Només dos anys després de prendre possessió, és a dir, el 1997, la UIB ja tenia un pla experimental que, avui, uns cinc anys després, és un projecte plenament arrelat.

Així, doncs, el 1997 la UIB començà aquesta experiència d'ensenyament fle-

xible i a distància que incorpora l'ús de la telemàtica en l'ensenyament universitari. Campus Extens es va establir com un projecte d'educació adaptable que seguia els principis bàsics de l'aprenentatge obert. És la resposta de la UIB a les demandes de Menorca i Eivissa i Formentera, mitjançant un model educatiu innovador per als estudiants que, per elecció o per necessitat, han de desenvolupar la seva formació en l'entorn socio-familiar insular, fora de Mallorca.

Aprofitant aquest sistema innovador, també es posà en marxa el que s'anomena Campus Extens - Palma, en el qual els alumnes del campus físic de la UIB - a la rodalia de Palma - poden accedir a través d'Internet als materials dels estudis que cursen, de manera presencial, que els seus professors, de forma voluntària, hagin posat en *xarxa* per completar així les seves classes.

Els objectius exactes que es planteja el Campus Extens són sis. Primer, proporcionar accés als serveis educatius del campus a qualsevol alumne des de qualsevol indret balear, perquè pugui desenvolupar el seu aprenentatge de manera autònoma amb l'ajuda de les tecnologies de la informació i comunicació. Segon, dissenyar i implantar un servei educatiu innovador d'aprenentatge obert i flexible a les Illes Balears. Tercer, implantar un servei d'educació semipresencial per a estudis regulars de grau i post-grau. Quart, fomentar estratègies d'aprenentatge autònom amb l'ajut de les noves tecnologies. Cinquè, desenvolupar en els alumnes el domini de les noves tecnologies. I sisè, fomentar mètodes interactius d'ensenyament-aprenentatge.

Per assolir aquests objectius la UIB posà en marxa un sistema mixt de distri-

Instal·lacions de la UIB a la rodalia de Palma. La Universitat de les Illes Balears aposta per eixamplar el son campus a totes les illes i mes enllà de les fronteres del país a través d'Internet. Gràcies a aquest sistema es minimitza la separació física entre professors i alumnes.

bució de l'ensenyament que combina activitats síncrones amb treball autònom de l'alumnat amb el suport de les telecomunicacions i un sistema de tutories a distància mitjançant Internet i també amb suport local. Aquest model de formació es fonamenta en dos principis bàsics: els materials multimèdia de qualitat i un sistema de comunicació electrònic que permet la interacció de l'alumne amb els continguts de l'assignatura, el tutor i la resta de companys.

Aquest model considera dos elements bàsics. D'una banda, les activitats síncrones, que suposen un 70% del total d'hores lectives: classes a través de videoconferència, seminaris periòdics i classes convencionals amb professors locals. De l'altra, l'alumne completa la formació mitjançant els materials d'autoaprenentatge i recursos complementaris, elaborats conjuntament pels professors i per la Unitat de Suport Tecnopedagògica de Campus Extens.

Aquestes accions de formació impliquen noves situacions didàctiques: treball autònom, activitats presencials (classes, seminaris i altres activitats

complementàries), treball en grup (convencional i en xarxa), pràctiques tutoritzades i tutories des de qualsevol indret a través de sistemes telemàtics o localment a les extensions-delegacions de la UIB a Menorca i Eivissa.

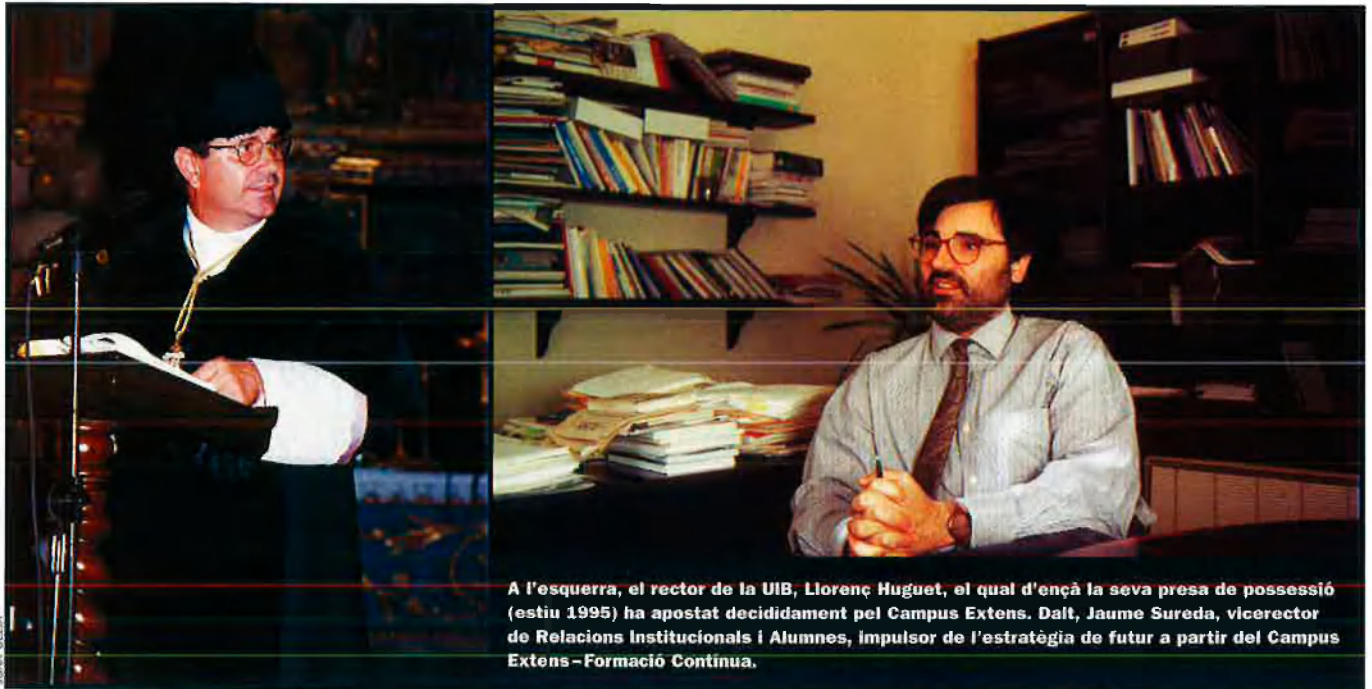
Per assolir tot aquest ambició pla s'ha hagut de preparar un dispositiu tecnològic adient, format per cinc elements. Primer, un servidor on allotjar els materials d'aprenentatge amb accés fàcil i ràpid des de qualsevol punt i amb una interfície clara i transparent. Segon, una xarxa potent que permet connectar tots els ordinadors (del campus, aules d'usuàries i les extensions) i l'accés a la xarxa Internet. Tercer, tres sistemes de videoconferències a través les XDSI que serveixen d'enllaç entre les aules dels diferents centres de la UIB i també per a realitzar cursos, reunions amb altres institucions, universitats, etc. Quart, centres de recursos multimèdia a les delegacions-extensions de la UIB, que serveixen d'enllaç a les activitats acadèmiques i en els quals els estudiants troben l'espai, els equips i els materials per poder rebre una formació de qualitat. Cin-

què, una mediateca que posa a disposició dels estudiants els recursos didàctics, bibliogràfics o complementaris que els faciliten la formació.

Per accedir als materials, l'alumne disposa de diferents aules d'informàtica (a les extensions-delegacions i al campus físic de Mallorca), els centres universitaris municipals i també d'accés a Internet gratuït des de ca seva.

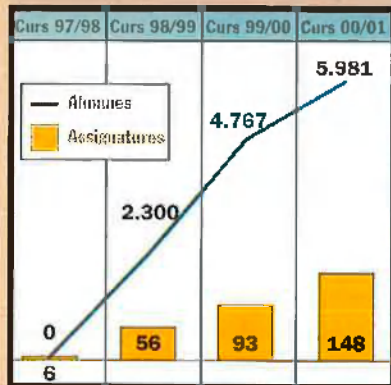
La UIB ofereix dos models participatius a través del Campus Extens des del curs 2001-02. El primer és el pròpiament anomenat Campus Extens (CE), i el segon el Campus Extens Experimental (CEX).

El CE té tres opcions. La primera, les assignatures de Campus Illes són les que formen part dels estudis reglats que es cursen a les seues universitàries (les extensions) de Menorca i Eivissa, i que s'imparteixen per videoconferència des de Palma. En segon lloc s'hi troba el model que es denomina Campus Palma: professorat interessat a oferir al seu alumnat part de les seves assignatures a través de Campus Extens. En tercer lloc, el Campus Itinerari. Molt semblant a

A l'esquerra, el rector de la UIB, Llorenç Huguet, el qual d'ençà la seva presa de possessió (estiu 1995) ha apostat decididament pel Campus Extens. Dalt, Jaume Sureda, vicerector de Relacions Institucionals i Alumnes, impulsor de l'estratègia de futur a partir del Campus Extens-Formació Contínua.

Assignatures/alumnes del Campus Extens de la UIB

Les dades mostren l'evolució del Campus Extens de la UIB els primers anys de funcionament. Per a l'actual curs 2002-03 l'increment d'assignatures i alumnes continua en progressió: 242 assignatures per a 8.000 alumnes.

Campus Extens UIB - Formació Contínua de postgrau

Qualsevol interessat en l'oferta de Formació Contínua a través del Campus Extens de la UIB pot entrar a la pàgina web, on trobarà tota la informació que necessiti tant sobre els cursos en què s'hagi obert el termini d'inscripció com sobre els cursos en preparació.

www.campusextens.es

l'anterior, se'n diferencia perquè no es tracta d'assignatures oferides a l'alumnat de manera individual, sinó formant un "itinerari" a dins d'un estudi determinat.

Totes les assignatures d'aquests tres models de Campus Extens es basen en el principi "70/30", és a dir, que la docència presencial es veu reduïda un 30% a canvi de recórrer a la docència virtual.

El Campus Extens Experimental (CEX) està pensat per a aquell professorat que simplement vulgui utilitzar l'eina de la teleeducació com un recurs més de comunicació i d'intercanvi d'experiències amb l'alumnat.

Formació continuada. Dins de l'aposta innovadora de la UIB del Campus Extens té una especial rellevància la part d'oferta de formació continuada. Va destinada als universitaris ja titulats que vulguin continuar formant-se amb estudis posteriors d'especialització diversa.

En aquests moments (gener de 2003) és a punt de començar el primer d'aquests cursos: el Curs d'especialista universitari en direcció i màrqueting d'empreses turístiques, que s'inicia el 21 de gener. Es tracta d'un curs de postgrau que introdueix l'alumne en el coneixement de l'activitat empresarial turística i

que ofereix als nous titulats (diplomats i llicenciats) i als professionals del sector l'oportunitat d'obtenir una millor qualificació.

Així mateix, i de manera immediata, es preveu començar el Curs d'especialista universitari en dret del comerç electrònic, que començarà el mes de març d'enguany. I es prepara el mateix tipus de curs en dret del turisme.

Campus Extens - Formació Contínua (CEFC) és una aposta estratègica. Es tracta d'anar oferint noves titulacions no solament als universitaris de les Illes Balears sinó a qualsevol interessat, el qual, a través de la xarxa, podrà cursar aquesta oferta. La UIB considera que és una estratègia de futur que anirà cada cop a més, tenint en compte que és la millor i més eficaç manera de competir per a una universitat que, com la balear, té tots els problemes de la insularitat. Jaume Sureda, vicerector de Relacions Institucionals i Alumnes, ha estat el gran defensor d'aquest projecte.

Les característiques de la UIB -una universitat relativament petita i, com moltes, afectada per l'estancament o la pèrdua d'alumnes- fan d'allò més interessant aquesta aposta a l'abast de qualsevol interessat, resideixi on resideixi.

Miquel Payeras